

D 41.1.55. (přel. Gvardová)

Do pasti, kterou jsi postavil za účelem lovu, se chytil divočák. Když byl v pasti, vyndal jsem ho z ní a odnesl. Zdá se, že jsem odnesl tvého divočáka? A jak si myslíš, že byl tvým vlastnictvím, přestane být tvým vlastnictvím, anebo zůstane v tvém vlastnictví, když ho vysvobodím a nechám odejít do lesa? Dále se ptám, jakou žalobu můžeš proti mně použít, když přestane být tvým vlastnictvím, nebo je náhodou dána actio in factum? On odpovídá: zkoumejme, zda je rozdíl, když jsem past postavil na veřejném nebo soukromém pozemku, a když nasoukromém, nebo na mém, nebo cizím, nebo s povolením anebo bez povolení vlastníka pozemku: kromě toho, zda se divočák tak chytil do pasti, že se nemohl sám osvobodit, anebo zda by se byl po delším zápase osvobodil. Zásadním hlediskem podle mě je, že když se dostal do mé moci, stal se mým vlastnictvím. Ale pokud si mého divočáka zase pustil na jeho přirozenou svobodu, přestane tím být mým vlastnictvím, musí mi náležet actio in factum, jako se také rozhodlo, když někdo vyhodil pohár někoho z lodi do vody.

Odofredus: Lectura super Digesto novo

V pasti. V tomto zákoně je rozebírán pěkný případ. Dáš past na nějaké místo, divočák se do pasti chytí a nemůže se z ní vyprostit. Ty jsi byl doma a nevěděls to. Já jsem na místo dorazil a divočáka jsem našel a odvedl jsem ho. Ale nabízejí se tři otázky: Zaprvé, zdali mám být odsouzen za zmocnění se divočáka a být tak zavázán z krádeže, nebo zda nemám být odsouzen, neboť nebyl tvým a protože nebyl součástí tvého majetku, stal se mým a nemohu být odsouzen za krádež. Zadruhé: Je otázka, zda divočák přestává být tvým, pokud byl tvým předtím, než jsem jej pustil zpět na svobodu do lesa. Zatřetí: Když divočák přestane být tvůj, zda máš nějakou žalobu.

Pan Pomponius chce rozhodnout případ a - vznášeje se v oblacích - rozlišuje: Byla-li past umístěna na veřejném prostranství, zdá se, že divočák za všech okolností náleží tomu, kdo se jej zmocní okupací. Pokud byla umístěna na soukromém místě, vypadá to, že rozlišuje, zda na pozemku tvém, nebo cizím. Je-li na tvém pozemku, buď vlastník pasti chytil divočáka tak, že se z něj zvíře nemůže vyprostit, a pak není divočák tvůj, jinak patří tobě. Nicméně, cokoliv by řekl Pomponius, právník, který zákon vytvořil a rozhodl tuto otázku, říká následující: Pokud se divočák stal tvým a já ti ho vzal, mám být za to odsouzen. Je proto dána proti mě žaloba in factum na vrácení divočáka, nebo na jeho hodnotu. A tak v jiném případě, jsme-li na lodi, která není přetížená, a jedna osoba odhodí do vody číši, která patří jiné osobě, bude dána žaloba in factum.

(glosy k různým částem textu)

Ale já se o tom táži na dvě věci. Jak má být chápáno, že "se něco stalo mým"? Jistě, v tom smyslu, jak praví Bulgarus: Nastražíš-li past a divočák se do ní chytil, já jsem ho našel a odvedl.

¶ Dof. super Digesto nouo.

erit, siue hereditas erat profectitia, siue aduetitia, nō poterit eam adire, nisi me vidente, et tūc eā querit mihi: vt. s. de acq. her. l. qui in aliena. in prin. Verū si diu possedit eā me patiente, presumitur q̄ iustus precesserit, vnde querit mihi: vt. s. de petit. hered. l. si filii. Hodie est idē in hereditate profectitia: et est profectitia, sed aduentitia est hic. ¶ Hodie si in vni concurrunt voluntas patris et filij obtemperatis, proprietatis queritur filio, vsufructus patri. Si nō concurrunt in vni, si filius vult adire patre reclamante, potest. Si autē ecōtra pater vult q̄ filius adeat, filius nō vult, tunc pater potest adire: vt. C. de bonis que liber. l. cū nō solū. in prin. et quasi per totam legē. In secundo casu, vt q̄ procurator noster est, per quem non queritur hereditas, vt in principio huius legis, et s. de acq. hered. l. placet. Speciale tamen est in procuratore Cesaris. Sed licet per eum non queratur hereditas, per eum tamen queritur possessio, vt. s. dixi. Que autem sit ratio, etiam s. dixi. ¶ In tertio casu per liberū hominē pōt queri hereditas, si quinq̄ interueniant: Si bona fide possideam, vt hic. Scdm, q̄ sit institutus heres mei contemplatione. Tertiu q̄ me iubente. Quartum, q̄ sua sponte adeat. Quintum, q̄ sciat suam cōditionem, vt in principio huius legis, et l. si is, qui. Si autem prima tria interueniant, deficient alia duo, non queritur mihi, nec sibi: vt. s. eod. l. liber homo. in fi. Sed si interuenit hoc, scz q̄ fuerit institutus mei contemplatione, et q̄ seruerit mihi bona fide, et q̄ adierit me iubente, et habet animum sibi acquirendi, sibi acquirit, sed tenetur mihi restituere, vt in tercio dicto huius legis: alias non querit sibi, nec mihi, si non habet animum sibi acquirendi, vt hic dicitur. Si ergo liber homo ignarus sue conditionis est, nulli acquirit: sed si non est ignarus sue cōditionis, si habet animum mihi acquirendi, mihi acquirit. Sed si me iubente adit, non sua sponte, non querit mihi, nec sibi, vt in fine tertij dicti huius legis. Et secundum hoc intelligitur. s. de acq. hered. l. qui putat. et s. eo. l. liber homo. et ibi dixi: et hoc aperte dicitur hic in quadam glossa Azonis hic scripta.

¶ **Item promittendo.** ¶ Liber homo, qui seruit nobis bona fide, interdum acquirit nobis hereditatē. Itē aliud facit, vt si promittit vel vendendo, vel locando, vel emendo, vel conducendo, ipso iure mihi obligatur: sed si dat mihi damnum iniuria, id est, culpa, vel dolo, tenetur mihi actione legis Aquilie. Si autē leui, vel leuissima culpa dedit mihi damnum, non tenetur mihi, qz non exigimus ab eo talē culpam, vt ab extraneo, id est, vt a nobis bona fide possessio. Sed si gerit negotia nostra, similiter dabitur mihi in eā actio. Sic per eū liberum hominē queritur actio mihi, siue cum emerimus, siue donationis causa fuerit nobis datus, siue fuerit nobis legatus, siue ex hereditate eum habuimus. Et est verum quod queritur mihi, quum putem seruum meum in totū. Similiter si putem in eo habere vsufructum, similiter mihi acquiritur. Item si putem mihi esse communē cū aliquo. Sed quo casu queritur mihi, si meus proprius hodie nō acquirat: si putem eum esse communem, aut in eo haberem vsufructum: sed non potest mihi acquirere. [Item promittendo, et c.] Hic iterum habet iterum: sed quum queret nobis hereditatem, imo per stipulationem: vel qd̄ habet iterum, nedum liber homo potest facere qd̄ s. dictū est, imo potest hec facere, que dicuntur in hoc. s. [Potest.] Nā hec est regula, ¶ q̄ liber homo paterfamilias maior viginti quinque annis obligatur in omnibus causis: vt. s. de actio. et oblig. l. filius. De libero homine ideo dixi, qz seruus nō obligatur ciuilitate: vt s. de pecul. l. nec seruus. De patrefamilias ideo dixi, qz licet filius familias ex omnibus causis obligetur, fallit in iuramento, et in voto. Et de maiore viginti quinque annis, ideo dixi, qz minor si nō habet curatorē nō obligatur: vt. C. de in integ. resti. l. si curatorem habens. [Dando. In nobis. Tenetur.] In actione legis Aquilie. Et dicitur damnum dari, id est, culpa: vt. s. ad legē Aquil. l. sed et si quecunq̄. s. j. [Bianzioem.] Id est, latam. [Ab extraneo.] qz ab eo exigimus leuissimā culpam. Unde nota, ¶ si liber homo, qui non seruit nobis bona fide, damnum det mihi, siue lata culpa, siue leui, siue leuissima, tenetur mihi: qz in actio legis Aquilie venit leuis et leuissima culpa. Sed si seruit mihi bona fide, tenetur si damnum dat dolo, vel lata culpa, vt hic. Et hoc, illa ratione, qz cum seruit mihi bona fide, putat se seruū meum esse: vnde debet teneri de dolo, et lata culpa, ab alijs excusatur: vt. s. de negot. gest. l. si pupilli. s. si seruus. et l. at qui natura. s. si libero homini. [Actio.] s. mandati, si faciunt cū mandato: alias negotiorū gestorū. Quispe. id. et c. vt. s. manda. l. si is, qui. in fi. [Emerimus.] vt. j. de vsucap. l. iusto. Sumitur vt de liberali causa. l. si vsufructus. [Idem.] scilicet vt querat nobis: vt. s. eod. l. acquiritur. s. de ijs. [Essent.] et quod cōmunis seruus querit ex re communem, non querit mihi, nisi, et c. vt. s. eod. l. qui bona. s. fin. [Non acquirunt.] scilicet nobis bona fide possidentibus eos.

Quicquid. eos habuistis in precedentibus, quod per liberum hominem bona fide possidet

¶ sam, et per seruum alienum nobis acquiritur. Annum sciatis, ¶ q̄ quicquid liber homo, vel seruus alienus a nobis bona fide possessus non potest nobis acquirere, illud sibi acquirat, si liber est: alias domino, si seruus est. Fallit in vsucapione, si liber homo possidet aliquam meam rem, et operam suam non acquirat mihi, nec sibi: quia cum possideatur a me, non potest possidere, et sic non potest vsucapere, cum vsucapio sine possessione non procedat. Item in seruo alieno bona fide possessio, quod nō pōt querere mihi, querat domino: nisi forte possideret aliquam rem peculiarem, quia non potest vsucapere: sicut dicimus in seruo fugitio, quia non potest per eum vsucapi. Et hoc dicit. [Nobis.] vt. s. eod. l. acquiritur. s. de ijs. [Quod ius est.] quia vsucapio est iuris. [Dof. fidetur.] ¶ Cum in vsucapione requiratur possessio, liber homo, qui possidetur a me, non potest possidere, et ita non potest vsucapere: cum vsucapio non procedat sine possessione: et sic qui possidetur non potest possidere: vt. j. ad legem Jul. de adulter. l. sic eueniet. [Potest.] quia non possidet eum: vnde non querit bone fidei possessori, quia non querunt ex re sua, vel ex opera sua. Dominus non, quia non possidet eum: vt. j. titu. l. i. s. per eum. [Possidet.] scilicet vsucapere, vt quando non est ab alio deprehensus, vt est spartana, vt quia gerit se pro libero, alias secus: vt. j. titu. l. i. s. per seruum. et l. possideri. s. si seruus. et ibi dicitur de hoc.

Dof.

Summarium.

- 1 Laqueo meo quod incidit, non est meum, nisi manu capiam illud.
- 2 Actio in factum quando datur.
- 3 Aper in laqueo apprehensus, cuius efficiatur.

¶ **In laqueo.** In lege ista ponitur pulcher casus: ¶ Tu posuisti laqueum in aliquo loco, aper incidit in illū laqueum, nec poterat a laqueo recedere, tu eras domi, et ignorabas hoc: ego superueni, et inueni aprium, et cum sustuli: modo queruntur tria, vt trum tuum aprium videar abstulisse, vt sic teneatur furti: an non tuum: sed qz erat in non tuis bonis, et sic efficitur meus, nec teneatur furti: De vno queritur, an desinat esse tuus: quia tuus antea erat, et dimisisti solum in sylua, et sic desinat tuus esse, an habeas aliquam actionem. Dominus Pomponius vult determinare, et volat per aera, et facit quandam diuisionem: vt si in loco publico est positus laqueus, videtur quod aper sit omnino occupantis. Si in priuato, videtur referre an in tuo agro posuisti, an in alieno. Si in agro tuo, aut dominus aper coherebat laqueo, ita quod non posset recedere, et tunc non est tuus, alias sic. Tamen quicquid dicat Pomponius, ita dicit, et determinat Iureconsultus, qui fecit legem istam. Si iste aper factus est tuus, si abstulit illum, videtur abstulisse aprium tuum: vnde dabitur contra me actio in factum de equitare ad aprium, vel estimationem apri. Sic in alio casu, vt si sumus in nauis, que non est nimis onerata, et alter proicit poculum alterius, vt datur actio in factum contra eum. hoc dicit. [In laqueo.] Dicit laqueum, in quo aper capitur, et non potest exire. Vel dicitur laqueus factus de finibus: vt s. ad legem Aquil. l. qui foneas. [Exceptū.] Id est captum. [Abstuli.] id est, accepit: vt. j. de furtis. l. qui vas. in prin. [Ad.] quidam habent vnde: et hec est melior litera. Alij habent non, et tūc subaudi, vt ita legatur interrogatiue. Et hec erat prima questio. [An maneret.] subaudi, queritur. Et hec est secunda questio. [Oportet.] scilicet vel furti. [Respondi.] Responsio satis intricata. [Dofuerim.] Hic facit transitum de persona ad personam: quia supra loquutus est in secūda, et subaudi, si est positus in publico, videtur qz aper sit omnino occupantis. [Et si in alieno.] scilicet aper non sit tuus, nisi permissu meo fecerit, vt sequitur. [Non possit.] vt tunc videatur eius fuisse, qui posuit laqueum. [Fuerit.] scilicet tunc non videtur fuisse illius, qui posuit laqueum. [Summam.] id est, breuiter, et summam. In meam.] id est, auferentis de laqueo. [Adens.] scilicet magis, quam ponentis laqueum. Et hec est vera responsio, secundum Bulg. Exponitur secundo modo sic, meam, id est, mei ponentis laqueum. [Paritatem.] alias libertatem, alias potestatem. [Dimisisset.] id est, dimisisset: vt. s. eod. l. naturalem. s. illud. [Dari.] scilicet contra illum, qui dimisit aprium: et datur ad estimationem apri. [Deiesset.] scilicet quia tenetur actione in factum domino peculi: vt. s. de prescript. verb. l. qui seruādarum. per totam legem. Et ita nota hic, ¶ quod vbi equitas suggerit actionem dari, datur actio in factum: vt. s. de prescript. verb. l. quoties. Sed circa hoc duo quero. Qualiter intelligendum est quod meus factus est: Certe sic, secundum Bulg. vt si tu ponis laqueum, et aper intravit laqueum, et ego inueni eum,

A naši předchůdci uvedli, že to si myslel pan Bulgarus. Jednoho dne, když jel na koni do Galerie (oblast v okolí Bologni?) s nějakým svým studentem, projížděl místem plným prasat a našel tam past, v níž byl chycen divočák. Student chtěl sesednout ze sedla a řekl Bulgarovi, že si divočáka vezme a uvaří si z něj dobré jídlo. A tehdy mu řekl pan Bulgarus: "Nepravíš správně." Ale student mu odpověděl takto: "Nevykládal jste tak pasáž o pasti tehdy, když se četla Digesta?" Bulgarus pravil: "Neměním svůj názor, ale nechci, aby sis divočáka bral, ne proto, že bych se bál rozsudku, ale pro hanbu a nadávky. Sedláci se rozčílí, budou nás pronásledovat se zbraněmi a zle nás ztlučou."

Jiní chtějí tvrdit něco jiného podle Jana Bassiana a Azona, a tak k tomu píšou: Jestliže jsi našel past, nebo sis chyceného divočáka odnesl, jak to dělají sedláci, když zvíře naleznou a zabijí jej a nechají ležet, načež se vrátí domů, aby jej později mohli spolu s ostatními sedláky odnést, ten divočák se stává tvým. Zatímco když se ho zmocní někdo jiný, dopustí se proti tobě krádeže, a proto ti bude z krádeže zavázán. Pokud ses ale divočáka nezmocnil, neodpovídá z krádeže, jak je uvedeno níže, ale je proti němu dána žaloba in factum, jako v případě s lodí, o němž jsme se zmínili na konci tohoto zákona. Pokud navíc divočák může utéci, pak kdokoliv ho z pasti vyprostí, nezmocnil se tvého divočáka, neboť divočák je věcí ničím, a proto není odpovědný z krádeže, ale lze ho žalovat in factum. A to je dobrý názor.

Jiní tvrdí, že pokud bys našel past, divočák nemohl utéci a ty by sis ho neodnesl, když se ho jiný zmocnil, stejně odpovídá za krádež. V podobném případě se držba nabývá prostřednictvím jiné osoby, jak stojí jinde, ale toto není běžně ten případ. Avšak názor Jana a Azona je lepší. Odofredus.

eam, et eum abstulit. Et ita referunt maiores nostri sensisse dominum *Bulga*. et dum una die equitavit versus galerium cum quodam suo scholari, quia ibi sunt multi porci, inuenit unum laqueum: unde cum uoluit descendere scholaris, dixit domino *Bulga*. quod uolebat capere eum, ut haberent inde bonam cenam. Et tunc dixit ei dominus *Bulgar*. Non bene dicit. Sed scholaris ita respondit ei: si nonne alia die exposuisti ita. l. in laqueum. dum lege res eam. ff. de acquir. rer. domi. Dixit *Bulga*. Non muto opinionem: sed nolo quod accipias aprium, non quia timeam futurum iudicium, sed scādalum, uel uerba: quia rustici facerent rumore, et insequerentur nos cum telis, et uerberarent forte egregie nos. Alij uoluerunt aliter dicere secundum *Joan*. et *Thonem*, et ita scripserunt hic: † Si tu posuisti laqueum, siue apprehendisti aprium, ut faciunt rustici, ut quia inueniunt aprium, et occidunt eum, postea reuertuntur domū, ut auferant aprium cum alijs rusticis, hic apertus factus est. Unde si alius accipit, facit tibi furtum, unde furti tenetur: sed si non apprehendisti aprium, non tenetur furti: ut. j. de vsucap. l. si homo. sed actione in factum, ut in nauī dicemus, ut in fine huius legis. Si autem aper poterat effugere, tunc si aliquis abstulit, non tuum aprium abstulit, quia in nullius bonis est: unde non tenetur furti, uel actione in factum: ut. s. eodem. l. natura. lem. §. illud. et hec est bona opinio. Alij dicunt. Si posuisti laqueum, et non poterat effugere, et non apprehendisti, licet alter abstulit, tenetur furti: quia ibi queritur possessio hoc casu per alium: ut et alias. C. de acquir. possel. l. 1. Sed regulariter contra. j. titu. proximo. l. possideri. in princip. Sed opinio *Joan*. et *Thonis* melior est.

Odof.

Summarium.

- 1 Insula contra agri mei frontem nata, quando mea, et quando vicini.
- 2 Insula quid, et quid ager.
- 3 Insula in mari quo differat ab insula in flumine.

Insula. Lex ista aliquantulum est longa quantum ad uerba, tamen eius mens potest breuiter notari, ut hic notentur duo casus: et primus casus est talis: † Coram fronte agri mei posita iuxta humen insula nata est in flumine, secundum quod extendebatur longitudo agri mei, ita quod non excedit frontem agri mei: postea decreuit insula, et circa frontem agri superioris vicini: modo queritur utrum illud, quod excreuit, sit meum, an superioris vicini, uel inferioris quatenus facit frons agri cuiuslibet. Et uidetur prima facie quod quatenus longitudo insule protenditur circa frontem superioris vicini, sit sua. Sed certe dicit *Iur*. consultus: Si ab initio est nata, et protenditur tantum, quantum durat longitudo agri mei, si excreuit per alluionem, et in fronte, alias in parte superioris, et inferioris vicini, illum, quod accreuit, est meum, et per alluionem mihi accreuit, nec erit superioris, et inferioris vicini. Secundo dicitur: † Inter agrum meum, et flumen versus frontem agri mei nata est insula in flumine, et insula est in medio inter agrum meum et flumen, postea flumen mutauit alluionem, alias alueum, et cepit fluere inter insulam, et agrum, nunquid ista insula, que ante erat mea, accreuit mihi? Et certe sic. Et hoc modo: quod si forte illa insula tantū distat ab agro vicini ut a meo, tunc erit pro parte mea: sed si minor est distantia vicini, quam mea, tunc est facta sua, et non mea. Et idem est e contra, si minor est distantia fundi mei, quam vicini, quia tunc est facta mea, et non sua: sed si flumen rediit ad priorem alueum, recuperat illam. † Et insulam appellamus: nam ubi insula nascitur in flumine et desiccatur, et incipio eam colere, agrum tunc appellamus: sed ubi nascitur insula in agro, tunc insulam appellamus, non autem agrum. Et hoc dicit. [Longitudo.] scilicet insule. [Regio nem.] id est, frontem. [Alueum.] scilicet per alluionem. [Et processit.] quasi dicat, prorogata est. [Et inferioris.] hoc est thema. [Quero.] adodo formatur questio. [Adueum.] scilicet cuius prima insula ante erat. [Adiunctum.] est unde meum uidetur: ut. s. eodem. lege quicquid. in principio. et. s. de rei uedicatione. l. in rem. §. si quis. [Fuisse.] et tunc faciebat regio agri mei, esset mea: quatenus regio superioris, uel inferioris, eorum erit. [Si.] pro quia: et ita ponitur correctiue. [Eius.] scilicet vicini. [Habet.] Ducusque durat primus casus. [Item quero.] Incipit secundus casus: et dic, quero, retento themate superioris casus. [Quo.] pro ut. [Adibi.] scilicet ait *Iur*. consultus, qui fecit legem istam. [Adatore.] alias meliore, id est, antiquiore: et ita erat, melior. [Adaneat.] scilicet si erat proximior tuo fundo. [Exaruerit.] id est, desiccatus fuerit. [Appellasti.] scilicet tu, qui proponis questionem.

4 † Unde nota hic fore differentia, Aut insula nascitur in mari, aut in flumine: Si in mari, occupanti conceditur: ut. s. eodem. l. adeo. §. insula, sed in flumine in medio duorum, si proximior est uni quam alteri, proximioris est. Si autem est proxima pariter utriusque, utriusque est: ut. s. eodem. l. adeo. §. insula. et. l. adartius. Si autem ista insula excreuit per alluionem, queritur ei, cuius ante fuerat insula, argumen. s. eodem. l. adeo. §. preterea. et. §. alluio. Item nota, quod interdum exempli causa abutimur uocabulis, et indubitanter quod est insula, appellamus agrum: quod est illa ratione, quia questio nominis, et. vt. C. de constituta pecu. l. §. sed quia. et quia plura sunt negotia, quam uocabula, et. vt. s. de prescript. uerbis. l. natura rerum.

Odof.

Summarium.

- 1 Seruus a viro uxori donatus matrimonio constante, non querit uxori.
- 2 Seruus bona fide possessus querit possessori.

De seruum. In presenti lege ponitur talis casus: † Constante matrimonio donatus seruum uxori mee: non ualet hec donatio de iure: nunquid si iste seruus acquirat aliquid ex re uxoris, ei acquirat? Certe non, quia uidetur mala fide possidere: licet alias querat bone fidei possessori, et hoc dicit. [Et maritus.] scilicet uxori constante matrimonio: et ideo non ualet: ut. s. de dona. inter uir. et uxo. l. prima et secunda. [Scribit.] quia uidetur possidere mala fide, ex quo donatum est ei iure reclamante, hoc ut eis queratur. [Seruiunt.] Unde nota, et quod per seruum bona fide possessum queritur bone fidei possessori, non per seruum mala fide possessum: ut. C. de rei uedicatione lege prima. et. s. eo. lacquiritur. §. de his. Si autem mulier ista accepit mala fide seruum, per hunc seruum non queritur mulieri. Quod est uerum, si illud questum non possidet, et maritus peteret eum rei uedicatione, uxori potest eum repellere doli exceptione. ut. s. de petitione heredita. l. uiles. et. s. de donatio. inter uirum et uxorem. l. si uxori. Item secus si mulier possideret hunc seruum bona fide, quia tunc ei querit: ut. s. de donatio. inter uirum et uxorem. l. si id, quod. §. si quas, et.

Summarium.

- 1 Res aliena e mari extracta an efficiatur extrahentis.
- 2 Conditio iniqua alteri per alterum afferri non debet.

Uecunque. In lege ista ponitur talis casus: † Res tua fuit in mare proiecta a te, uel ab alio: ego extrahi de mari, nunquid efficitur statim mea? Certe sic, si habueras pro derelicto, alias non. et hoc est, quod dicit. [Dominus.] illius rei. [Cepit.] unde statim est extrahentis, ut hic, et. s. eodem. l. qua ratione. in fine. Sed quomodo sciam habuit pro derelicto uel non. Respondeo, sciam uel ex uerbis, quia dixit quod non curabat de rebus suis. Item constabit ex qualitate proiciendi: si enim proiciebat legatas, non uult habere pro derelicto, alias sic: ut *Iur*. de rerum diuis. §. ultimo. Item presumitur hoc ex temporis diuturnitate: ut. j. de vsucap. l. in solidum. §. si dominus fundi. 2 † Item ubi alius proiecit, non presumitur habere pro derelicto: quia non debet alteri per alterum iniqua conditio afferri: ut. j. de regul. l. non debet. Unde habetis hic, quod si aliquis habet rem pro derelicto, statim perdit eam: ut. j. pro derelicto. l. j.

Odof.

Summarium.

- 1 Emptum nomine meo quando fiat meum.

Res ex mandato. In lege presenti ponitur talis casus: † Mandatum tibi ut deberes illam rem emere, et per traditionem accipere, tu emisti, et per traditionem accepisti, non meo nomine, sed tuo: et ita qui uendit, et tradidit, gerebat ut in te transferretur dominium, de me nihil gerebat: nunquid hoc casu per te queritur mihi dominium. [Empta.] scilicet et tradita, et neuter gerit ut mea sit